

Gródek, 22 grudnia 2020 roku

**Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach
„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”**

kontakt@umarlestatuty.pl

KRS: 0000830651

Znak sprawy: BY.01.03-IX/2020

Kujawsko – Pomorski Kurator Oświaty
ul. Konarskiego 1-3
85-066 Bydgoszcz

WNIOSEK

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”, na podstawie art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 256), działając w interesie publicznym, składam wniosek o:

1. przeprowadzenie w ramach sprawowanego na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 910, dalej: „p.o.”) nadzoru pedagogicznego kontroli zgodności z prawem wskazanych w uzasadnieniu postanowień

Statutu Zespołu Szkół Elektronicznych im. Wojska Polskiego w Bydgoszczy
(dalej: „Statut”),

2. uchylenie na podstawie art. 114 ustawy – Prawo oświatowe niezgodnych z powszechnie obowiązującym prawem postanowień Statutu.

UZASADNIENIE

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 51 ust. 9

Powyższe postanowienie, zakazujące uczniowi palenia papierosów poza terenem szkoły oraz zawierające listę ulic, na których ten zakaz obowiązuje jest rażąco sprzeczne z konstytucyjną zasadą wolności. Brak jest ustawowego upoważnienia do tego, by statut szkoły mógł ograniczać wolność uczniów w ten sposób, w jaki czyni to Statut.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 51 ust. 20 i ust. 21

Powyższe postanowienia regulujące odpowiedzialność ucznia w przypadku, gdy ten złamie zasady korzystania z telefonu na terenie szkoły są niezgodne z prawem z kilku powodów.

Statut stanowi, że nauczyciel ma odebrać uczniowi telefon, jeśli ten złamie zasady korzystania z niego.

Bezspornie na terenie szkoły może być wprowadzony zakaz korzystania z telefonów komórkowych podczas lekcji: wynika to z art. 99 pkt 4 p.o. Niedopuszczalne jest jednak zobowiązanie uczniów do oddawania telefonów komórkowych nauczycielom. Zgodnie z art. 140 Kodeksu cywilnego „W granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą”.

O ile zatem sam zakaz korzystania z telefonu komórkowego w czasie lekcji jest zgodny z art. 99 pkt 4 p.o., a nawet wydaje się uzasadniony z punktu widzenia celów, jakie mają zajęcia lekcyjne, o tyle konieczność oddawania telefonów jest ograniczeniem nieproporcjonalnym. Nie da się racjonalnie uzasadnić tezy zgodnie, z którą rekwirowanie telefonów miałyby przynieść inne skutki niż zakaz ich używania. Jest to zatem ograniczenie nieproporcjonalne. Zgodnie z art. 64 ust. 3 Konstytucji RP, „Własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności”. Żadna ustawa nie daje tymczasem szkole uprawnienia do pozbawiania uczniów posiadania jakichkolwiek przedmiotów. Art. 99 pkt 4 p.o. również nie jest taką podstawą prawną, ponieważ przepis ten daje podstawę jedynie do określania obowiązków uczniów w zakresie przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły. Nie zawiera on natomiast kompetencji do wprowadzenia możliwości pozbawiania uczniów władztwa nad telefonami. W przypadku niezastosowania się do warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych przez ucznia (np. poprzez korzystanie z telefonu podczas lekcji), szkoła może zastosować kary przewidziane w statucie szkoły, natomiast nie ma możliwości choćby nawet tymczasowego pozbawiania posiadania.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 52 ust. 4 i ust. 5

Statut szkoły nie powinien określać obowiązków ucznia w zakresie wyglądu. Brak jest podstawy prawnej dla wprowadzenia takiego ograniczenia, a trzeba mieć na względzie, że jeśli statut normuje wygląd uczniów, to tym samym ogranicza konstytucyjne prawa i wolności uczniów – a ograniczenia takie mogą nastąpić tylko w drodze ustawy.

Zgodnie z art. 99 pkt 3 p.o., w statucie obowiązki ucznia mogą być określone w zakresie „przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły lub noszenia na terenie szkoły jednolitego stroju”. Pojęcia „ubierania się” nie można interpretować rozszerzającego i rozumieć pod nim również „wyglądu ucznia”, w tym „fryzury”, zwłaszcza że w uzasadnieniu do projektu ustawy Prawo oświatowe projektodawca wskazał, że: „W zapisie dotyczącym przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zrezygnowano z wyrażenia dotyczącego dbania o schludny wygląd, kierując się zgłaszanym w tej kwestii przez uczniów, rodziców i nauczycieli wątpliwościami dotyczącymi zakresu pojęcia „schludny”, jako bardzo szeroko rozumiany

i nieprecyzyjny.”¹ Jasno więc podkreślono, że statuty po wejście w życie Prawa oświatowego nie mogą już określać zasad wyglądu uczniów.

Dodatkowe uwagi

Statut szkoły nie zawiera postanowień dotyczących zwalniania się z zajęć uczniów pełnoletnich. Warto zaznaczyć, że obecne w Statucie postanowienia dotyczące zwalniania się z zajęć nie mogą być stosowane wobec uczniów pełnoletnich, ponieważ uczeń pełnoletni na podstawie art. 11 Kodeksu cywilnego ma pełną zdolność do czynności prawnych, a zgodnie z art. 92 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie podlega pod władzę rodzicielską, w związku z czym nie można wymagać zgody jego rodziców na zwolnienie się z zajęć.

Wobec powyższego wniosek należy uznać za właściwie umotywowany.

Pismo sporządził: Jakub Królik

ŁUKASZ KORZENIOWSKI

Prezes Zarządu

¹ Druk nr 1030, Rządowy projekt ustawy - Prawo oświatowe, s. 187,
<http://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/A6845D3FAD39F983C125806C0063B16E/%24File/1030.pdf>,
[dostęp: 14.09.2020 r.].